

Könyvtári HÍRADÓ

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR DOLGOZÓINAK TÁJÉKOZTATÓJA

XLVI. évfolyam 1. szám 2002. január Ára: 10,- Ft.

Régiós beszélgetések

Budai régió

December 13. Luca napja. Délelőtt 9 órai kezdettel értekezlet a Budai régió dolgozóinak.

Hatalmas hőesés, ami kissé bizonytalanra teszi a közlekedést, valamint a pontos kezdést. Valahogy mégis összejön a teljes gárda. Sóron úr az első között érkezik. Már az elején biztatást kapunk: 2002 elejére 100%-os biztonsággal rendelkezésre állnak majd a modulok. A számítógép alázatosan szolgálni fog, és nem bosszantani.

A másik, sokakat izgató kérdés is gyorsan terítékre kerül. Mi a helyzet a KESZ-szel? Sóron úr szerint jól működik. A döntés – miszerint a Zrínyi utcai állomány mekkora és melyik hányada kerüljön a Központba – helyes volt, hiszen azóta a teljesített kérések aránya elérte a 90%-ot. (Zárójelben említem csak meg, hogy engem ez az arány meglepett, a tapasztalataim mások. Van egy feltevésem: én például már eleve sokkal kevesebbszer választom ezt a megoldást, tudván, hogy úgysem kapjuk meg azt, amit kértünk, tehát valahogy így alakulhat „szépre” a statisztika.)

Hogy az „egypéldányos” rendelés megnyomorítja a könyvtárak életét, és a könyvtárak közötti kölcsönzés még kissé megoldatlan elvi lehetőség csupán? Erre a felvetésre a válasz valahogy úgy szólt, hogy az erősen megcsappant videokölcsönzés már

régen nem termel annyi bevételt, a kezdeteknek már csak 10%-át. A másik problémára a megoldás az lesz, ha a hálózat és a Központ egységes számítógépes rendszerben dolgozik majd, és az olvasók több könyvtárból is tudnak kölcsönözni egy – természetesen addigra jól kidolgozott – új szabályrendszer szerint.

Főigazgató úr is elismeréssel szólt a Központi Könyvtár munkájáról, hiszen 46 ezer beiratkozott olvasót regisztráltak eddig. Az elhangzottakhoz még hozzáfűzte, hogy az OM sajnálatos módon nem támogatja a könyvtárat mindazért az erőfeszítésért, amit a felsőoktatási intézmények hallhatóinak ellátásáért kifejt. Mindannyian tudjuk, mit jelent egy-egy vizsgaidőszak nekünk és a diákoknak. Ezt nem tudja a FSZEK megoldani önerőből, egy közművelődési könyvtárnak nem is feladata.

A 44 milliós érdekeltségnövelő támogatásból 4 millió a Központra, a többi a régiókra jutott 2001-ben.

2001-ben minden könyvtárról készült adatlap, amely tartalmazza az összes fontos paramétert: az épület állagától a statisztikáig. A jelenlegi helyzet pontos felmérése után meg kell fogalmazni a jövőképet. Főigazgató úr hangsúlyozta, hogy ma tudatosan kell telepíteni a könyvtárakat. Meg kell vizsgálni, hol van igazán szükség rá, és csak

ott működtetni. Talán kevesebb helyen, de megfelelő színvonalon, és oda kell koncentrálni az erőt (pénzt!).

Pest, majd Buda régióinak perspektíváját vázolta...

Minden terv áll vagy bukik az anyagin. Megtutunk néhány számot: a fővárostól hálózatfejlesztésre 2002-ben 60 millió forint támogatás várható, a Széchenyi Terv informatikai célokra nyújt igen nagy, 60 milliós támogatást, az 1%-os felajánlások 4 millió 170 ezer forintot hoztak.

Összegezve a Főigazgató úr megállapította, hogy nem cél az elbocsátás, a könyvtárak bezárása, de a nyitvatartási idő, a személyi állomány optimalizálása, a hálózaton belüli ésszerű átszervezés, mozgás mindenképpen várható a jövő könyvtári hálózatának építése érdekében.

Deák gazdasági igazgató úr is az anyagi problémákat ecsetelte. Kis mosollyal a bajusza alatt meghatározta az ideális összeget, amivel a hálózatot rendbe lehetne tenni: egymilliárd! Addig is a megújuló szerkezetben, a négyzetméterek lefaragásában látja a megoldás kulcsát.

Megtutuk még, hogy az elmúlt tíz évben ledinamikusabban a bérre és a dokumentumok beszerzésére fordított összegek emelkedtek.

Bebizonyosodott, hogy néhány költség-takarékos lépés megbosszulta magát: az

anyagbeszerzést kezelő, olcsón vett szoftver több gondot jelentett, mint hasznot. Ha végképp nem sikerül használhatóvá tenni, újat kell venni.

A utolsó percek a differenciált tagdíj körüljárásával teltek. Főigazgató úr háromlépcsős tagdíjemelést jelezte.

Többek hozzászólása vonatkozott a használati szabályzatra (pl. kölcsönözhető dokumentumok száma), de az egész hálózatra érvényes, drága „bérlet” ötlete is felmerült újra. Ezt a vezetés is elképzelhetőnek tartotta egyszer, a távoli jövőben. Az, hogy kisebb kölcsönzőhelyek csökkentett áron nyújtsanak minimális szolgáltatást, nem igazán nyerte meg a többség tetszését.

Deák úr végszava megidézte fejünk fölét a bizonyos kardot: majd a gépi kölcsönzés esti záráskor kiír nekünk egy számot: ennyien kölcsönöztek aznap. Ez lesz a perdöntő, ez lesz az egzakt, ez mutatja meg igazán, szükség van-e ránk ott és akkor és ilyen számban és ennyi órában és ennyi négyzetméteren és ennyi kötetel. És egyáltalán! Vajon mi méri a helyes irányba megtett lépéseket, az eligazító, pontos információkat, a friss napilap mellé adott két kedves szót, a nyitott ajtó biztonságát...?

Bendzselné Mráz Borbála

Dél-pesti régió

2002. január 9-én szerdán, délelőtt 9 órától a Dél-pesti régióközpont az Üllői úti könyvtárban látta vendégül a FSZEK igazgatóit: dr. Fodor Péter főigazgató, Sóron László főigazgató-helyettes, Deák Sándor gazdasági igazgató urakat. Az összejövetel kettős céllal szerveződött: egyrészt a régióban dolgozók tájékoztatást kaptak a főigazgató úrtól az elmúlt év történéseiről és a jövő terveiről, másrészt a kollégák feltehették az őket foglalkoztató kérdéseket. A beszélgetést Kovács Éva régióigazgató nyitotta meg.

A főigazgató úr mintegy negyven percen foglalta össze az elmúlt év legfontosabb célkitűzéseit és azok megvalósulását. Az első érintett téma a minket leginkább érintő és érdeklő hálózatfejlesztés volt.

1999 óta célkitűzés, hogy a Központi Könyvtár rekonstrukciójának befejezése után, a 2001. évben kezdődik el a hálózat fejlesztése, amelynek fő célkitűzése az erőforrások koncentrálásával és hatékonyabb felhasználásával a hálózat informatikai csatlakozása a Központban működő integrált könyvtári szoftverhez. Ehhez nagy se-

gítséget jelent az IKB pályázaton nyert 60 millió forint. Ebben az évben előnyösebb helyzetbe került a FSZEK, hiszen a tavalyi 6 millió forint helyett 60 millió forint jut hálózat-felújításra. Az első hallásra talán hatalmas keret felhasználása nem okoz gondot, hiszen az elmúlt évek elmaradt felújításai miatt ennek az összegnek többszörösére lenne szükség. A hálózat egészének áttekintése után a főigazgató úr áttért a Dél-pesti régiót érintő konkrét elképzelésekre.

A IX. kerületben január 31-ig dől el, hogy a Haller és a Mester utcai könyvtárak összevonásával egy új, 200 m²-es egység állhat a használók rendelkezésére. Dél-Pest és az egész hálózat egyik legneuralgikusabb pontja az erzsébeti, Vörösmarty utcai könyvtár. Jelen pillanatban nagyon jók a kilátásaink egy épülő lakóház földszintjén az új, 500 m²-es könyvtár kialakítására. Bár a döntés nem a mi kezünkben van, a jó szándék érzékelhetően megvan a döntéshozók részéről. Megkezdődött a Nagykőrösi úti könyvtár, és ebben az évben kerül sor a Thököly úti könyvtár felújítására. Csepelen a könyvtárak száma ugyan megfelelő, elhelyezkedésük viszont nem ideális. Ezért szükség lenne egy könyvtári célokra alkalmas, új helyiségre a kerület központjában, ennek azonban előfeltétele a kerületi önkormányzattal való komoly egyeztetés.

A Főigazgató úr ezután a 2001. évi bérfeljesztésről illetve az eredeti elképzeléseket meghaladó jutalomról szólt. Majd köszönetet mondott a kollégáknak azért a munkáért, amit a könyvtárak átvállaltak a Központi Könyvtár rekonstrukciójának 3 éve alatt. Végezetül dr. Fodor Péter főigazgató úr hangsúlyozta, hogy a 2002. év legfontosabb feladata: megindulhat a hálózat felzárkóztatása, folytatódhat az informatikai fejlesztés, melynek alapjai a Központi Könyvtárban megteremtődtek.

Főigazgató úr tájékoztatását követően került sor a tényleges beszélgetésre, a kollégák sorra feltették a mindannyiunkat leginkább érdeklő kérdéseket, elmondták észrevételeiket. Ezek közül a teljesség igénye nélkül a legfontosabbak:

– az IKB nyertes könyvtárak számára jó lenne olyan, a Fővárosi Könyvtári Naphoz hasonló szakmai fórumot szervezni, amelyen egységes gyakorlat alakítható ki a használatlaltal kapcsolatban, és a tapasztala-

tokat folyamatosan meg lehet osztani egymással; a Központi Könyvtárban az Internet használatkor létezik egy olyan szoftver, mely félórás intervallumonként kilépteti a használót. Erre a szoftverre az IKB pályázatot nyert könyvtáraknak is nagy szüksége lenne, nagyban megkönnyítené a munkánkat.

– A Használati Szabályzattal kapcsolatosan a következő észrevételek merültek fel: jó lenne, ha az elveszített dokumentumokat (a jelenleg még érvényben lévő Kezelési és Ügyviteli Szabályzattal összhangban) nem csak pénzben lehetne kártéríteni, hanem dokumentummal is pótolni. A CD, CD-ROM és DVD kártérítési összege azonos számú kölcsönzés esetén miért fele a videónak, illetve a hangkazettáénak? Ellentmondásnak érezzük, hogy az olvasónak az AV dokumentumok előjegyzésére nincs lehetősége, átkölcsönzését viszont kérheti (ezzel 4-6 hétre kivonva a forgalomból az adott dokumentumot); a szó klasszikus értelmében vett hálózaton belüli átkölcsönzés feltételi jelen pillanatban a KC hiánya miatt nem adottak, ugyanakkor a Használati Szabályzat szerint az olvasó ezt igényelheti.

– Várható-e a kötetzeti keretek emelése tekintettel arra, hogy az elmúlt években a szükségeshez képest jóval kevesebb volt a hálózat lehetősége dokumentumainak kötetésére?

– A térítési díjak emelését januárra kellene időzíteni, így pszichológiailag könyvebben elfogadható lenne a használók számára; javaslat hangzott el a videokazetta kölcsönzési díjának jelentősebb emelésére; illetve arra, hogy a gyesen lévők is kedvezményesen iratkozhasanak be.

– Az ex-KESZ által küldött dokumentumok száma az elmúlt két évben felére csökkent. Hova került az ex-KESZ állománya?

– Mikor kezdődhet meg az Üllői úti könyvtárban a Corvinával való kölcsönzés optimális feltételek mellett?

Az összejövétel a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt ért véget azzal a megjegyzéssel, hogy az ilyen beszélgetéseket befejezni nem, csak abbahagyni lehet

Észak-pesti régió

Az Észak-pesti régiós beszélgetés dr. Fodor Péter beszámolójával indult, melyben az általános célok és lehetőségek ismertetésén túl részletesen kitért az egyes régiókat illető fejlesztési elképzelésekre és folyamatban lévő átalakításokra/átalakulásokra. Az alábbiakban idézzük ennek legfontosabb kitételeit.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 1999-ben megkezdett fejlesztése – természetesen – nem ért véget a Központ rekonstrukciójával ill. az épületek átadásával a nagyközönség számára. A fővárossal a következőkben azt kell/kellett elfogadtatni, hogy további célként a hálózat minőségi fejlesztése szerepel. Úgy tűnik, a Közgyűlés elismeri a közművelődési könyvtárak fontosságát, hiszen a 2001-ben a hálózat felújítására kapott 6 millió forinttal szemben 2002-ben 66 millió forintot kívánnak erre a célra fordítani. Változatlan fontosságot kapnak a jövőben is az önkormányzatok, kerületükben lévő könyvtárainak szponzorálásában.

A könyvtárak rendbetétele kiemelt feladat, mely kb. 5-7 év alatt zajlik le. A kisebb könyvtárak közül mérlegelni kell, melyik tartható fenn, illetve melyik alakítható át fiókkönyvtárrá. „Ahol könyvtár van, annak minél integráltabbnak és minél korszerűbbnek kell lennie.” Az informatikai pályázaton elnyert támogatás „kifelé növő csáppokként” fog bevonni több könyvtárat az általános fejlesztési konstrukciókba. Erre a Széchenyi Terv informatikai pályázatán a kerületi könyvtárak közel 56 millió forintot nyertek. A könyvtárak dokumentum-ellátásában ismét nagyot lendített a 2001-es 44 millió forintos érdekeltség-növelő támogatás, mely az idén olvasóarányosan került kiosztásra.

A továbbiakban dr. Fodor Péter a régió-önkénti ill. kerületenkénti könyvtárhelyzetet ecsetelte. Ennek csak néhány momentumát emeljük ki itt és most.

Buda estében már megszületett a döntés az Ugocsa moziról, melyet 100 évre tartós használatba adott a XII. kerületi Önkormányzat a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárnak. Továbbra is kérdéses azonban Észak-Buda ellátása. A II. kerületben a Klebelsberg villa körül építendő kulturális

központban kb. 200 m²-es könyvtár kialakítására nyílik lehetőség. A XXII. kerület a Campona mellett ajánlott fel ingatlant könyvtár létesítése céljából, de az ezzel kapcsolatos döntést még mérlegelnie kell az intézmény vezetőségének.

A legtöbb változással Dél-Pestnek kell számolnia. Erzsébeten „legjobb reményeink szerint” új, 500 m²-es könyvtár létesül, melyhez a főváros jelentős összeggel járul hozzá. A Thököly és a Nagykőrösi úti könyvtárak felújítása azonban a tervezettnél több pénzt emészt. A IX. kerületen a Haller utca közepén kapunk új helyiséget, és összehozzuk a Mester utcai és a Művelődési Központban lévő könyvtárakat.

Kelet-Pest esetében a XVII. kerületben a Péceli úti könyvtár felújítását 4 millióval támogatná a kerület önkormányzata, de ennek sokszorosába kerülne a rekonstrukció és korszerűsítés, ennek értelmében az összeg feltétlenül könyvtárra, de nem biztos, hogy erre a könyvtárra fordítódik majd.

Kissé bővebben az Észak-Pesten történő változásokról.

Káposztásmegyeren egyéves intenzív egyeztetés eredményeképpen tulajdoncserével 250 m²-es helységhez jutottunk. Ennek a kialakítása még ebben az évben megvalósul.

Az V. kerületben az Aulich és a Vadász utca helyett az Október 6-a utcában kaphatunk ingatlant. Ugyan a kerület jelentős mértékben átalakult, a hagyományos lakókörnyezet helyett üzleti és kulturális negyedde nőtte ki magát, de „a könyvtár nem engedheti meg magának, hogy bármelyik kerületből is kivonuljon.”

A VII. kerületben a Kertész utcai könyvtár jelentette a hálózat-átalakítást.

A XIII. kerületi Pannónia 83. megnyitása „pici virgáccsal érkező Mikuláscsomag”, hiszen a Pannónia 40-et be kellett zárni, mivel csak rendkívül előnytelen feltételek mellett üzemeltetett volna tovább.

A Központ elkészülte után az intézmény vezetése lényegesen több időt és energiát szán a hálózatra. Dicséretünkre elhangzott,

hogy a Központ zárva tartása alatt képesek voltunk ellátni olvasóinak egy részét, sőt többeket meg is tartottunk magunknak.

A központi szolgáltatásokat illetően lesznek változások, és elkerülhetetlen, hogy ezek némelyike negatívan érinti majd a hálózatot.

1999 óta többször került sor bérkorrekcióra. Ebben többször is szerepelt intézményi keretből történt kiegészítés. A béremelések, a szakmai szorzó emelkedése mellett 2001-ben a vártnál lényegesen nagyobb jutalom kiosztására is sor kerülhetett.

Decemberi sajtótájékoztatóján Demszky Gábor főpolgármester deklarálta, hogy a jövőben a hálózat fejlesztését támogatja majd. Fenti kijelentés meggyorsítja majd feladataink végrehajtását. A főpolgármester 2002 első sajtótájékoztatóján ígéretet tett a BMK rekonstrukciójára is, ennek módosítáráról azonban még nem jött létre egyeztetés, így annak csak reménybeli elképzelései léteznek.

A FSZEK számára az a fontos, hogy „ami működik, az minőségileg jól működjön.” Mindenféle változtatást, átalakítást úgy lehet csak végrehajtani, hogy egyeztetni kell a könyvtárakkal, könyvtárosokkal és az önkormányzatokkal is. Az intézmény vezetésének nem célja a megszüntetés és a létszámleépítés, de lesznek felszabaduló munkahelyek, minek kapcsán sor kerülhet majd a régiók közötti munkaerő-átcsoportosításokra is.

Fenti összefoglaló tájékoztatás után következett a fórum, ahol az intézmény vezetése részéről Deák Sándor és Sóron László is válaszolt az elhangzott kérdésekre.

A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány kérdés és válasz.

A hálózat évek óta kevesli a kötetzeti keretet. Volt év, amikor teljesen megvonták tőlünk, arra való hivatkozással, hogy a Központi Könyvtárban új állományegységeket kell kihelyezni, ezek kölcsönzésre való előkészítése miatt nagyobb igény jelentkezik a kötetésre, így a Kötetészet – kapacitás hiányában – a hálózat könyveivel már nem képes foglalkozni. Azóta is nivellált keret áll rendelkezésünkre, és a kötetek előkészítéskor nem tudjuk, melyik ujjunkat harap-

juk meg, hogy a legkevésbé fájjon. A válaszban Deák Sándor elmondta, hogy a Központ évtizedeken keresztül nem súlyának megfelelő keretet kapott, és a felújítás kapcsán ezt mindenképpen ki kell tárgítani. A nyitás óta eltelt idő azt mutatja, hogy a könyvtárlátogatók több mint negyedét a Központ látja el, így feltétlenül módosítani kell majd a keretfelosztást is. A kötetzeti dolgozók létszáma csökkent. Fentiek függvényében a régióvezetők érdekérvényesítő taktikájától is függ majd a további megosztás.

Az AV dokumentumok számítógépes kölcsönzésére évek óta csak ígéreteket kaptunk, 2001-ben még az évenkénti leltárra sem kerülhetett sor a rendszer működésképtelensége okán. Sóron úr a kérdésre válaszolva elmondta, hogy a jelenlegi programon (Textlib vagy Corvina) már csak apró változtatásokat kell eszközölni, néhány hibát kijavítani, hogy mindenre képes legyen, de ez annak tudható be, hogy a szoftver nem lett ilyen nagyüzemi méretekben kipróbálva. Február 28-ára le kell zárni a fejlesztési programot, utána már mindenre kész lesz a program. Ezen kívül a KESZ letétbe adási modulja is elkészült.

Nyomtatványhiánnyal küzdenek a könyvtárak. Ennek orvoslása tűnt az értekezleten a legkevésbé problémásnak, mert „meg kell rendelni, és kész! Ha nincs készleten, majd gondoskodik róla a nyomda, hogy legyen!”

A gyermek-könyvtárosok részéről két, csak központilag megoldható probléma jelentkezett; az egyik a felszólítók rendjét illetően, a másik a jótálló személyével kapcsolatban. Az előbbi a Használati Szabályzat kérdése, az utóbbi a jogalkotók feladatához tartozik.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárról Interneten megjelenő információk – enyhén szólva – helytelensége számos könyvtárost késztetett hozzászólásra. Nem született konkrét megállapodás arra nézve, hogy ennek egyetlen gazdája legyen-e, avagy a hálózat sokszínűségét a weboldalak sokfélesége csak jobban alátámasztaná, de a hibákat javítani, az oldalakat frissíteni kell. Megoldás a közeljövőben.

Kapuvári

**A Miniszterelnöki Hivatal Informatikai Kormánybiztossága
a Széchenyi Terv Információs Társadalom- és Gazdaságfejlesztési
Programja keretében meghirdetett**

„Az információs társadalom megvalósításában közreműködő
közművelődési könyvtárak támogatása” című pályázat nyertesei
a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban

Könyvtár	Felelős	Pályázat címe	Kért/kapott összeg
I/2.	Mayer Vivian	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG*	2.030.e Ft
III/5.	Koppány Péterné	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XI/3.	Imre Júlia	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XI/5.	Szakács Edit	SZT-IS pályázat NAGY CSOMAG**	3.270.e Ft
XI/6.	Vargáné Vida Emília	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XII/1.	Szatmári Ágnes	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XXII/3.	Ácsné Varga Móni	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XVIII/3.	Farkas Ferenc	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
Xix/1.	Hamar Krisztina	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XXI/4.	Holczman Gyuláné	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XXIII/1.	dr. Őriné Fekete Piroska	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
VII/2.	Kapuvári Zsuzsa	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
VI/1.	Novák Péter	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
IV/1.	Szabó Ervinné	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	3.270.e Ft
VIII/2.	Hegedűsné Zöldi Hedvig	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
VII/3.	Tóth Jánosné	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
IX/1.	Horváth Istvánné	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
X/4.	Kovács Györgyi	SZT-IS pályázat NAGY CSOMAG	3.270.e Ft
XIV/1.	Hucskóné Kovács Mária	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XIV/2.	Farkas Jánosné	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XVI/2.	Vincze Mária	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XVII/2.	Cigányik Anikó	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
XVII/4.	Király Éva	SZT-IS pályázat KIS CSOMAG	2.030.e Ft
KK	Nagy Anna	SZT-IS pályázat NAGY CSOMAG	4.145.e Ft

*10. sz. gép, 1 hálózati lézer nyomtató, a helyi LAN hálózat kiépítése, gépenként 1 MS Office XP program, Internet bekötés, 1 éves Internet előfizetés, 3 könyvtáros akkreditált továbbképzése 10.e Ft költségtérítéssel.

**6. sz. gép, 1 hálózati tintasugaras nyomtató, LAN hálózat kiépítése, gépenként 1 MS Office XP program, Internet bekötés, 1 éves Internet előfizetés, 1 könyvtáros akkreditált továbbképzése, 10.e Ft költségtérítéssel.

Fogjuk ezt még gyakorolni...?! Sztrájk

Könyvtárossztrájk

Kétórás sztrájkot tart lapzártánk után, december 14-én a Közgyművelési és Közművelődési Dolgozók Szakszervezetének (KKDSZ) felhívására összesen 22 ezer könyvtári, levéltári, múzeumi, művelődési házi, állat- és növénykerti dolgozó. Hús szakszervezet és társadalmi szervezet fejezte ki szolidaritását az akcióval – tájékoztatta a HVG-t Vadász János

KKDSZ-elnök. A szakszervezet a sztrájkjal kíván nyomatékosítani követelésének a minimálbér-emelés következtében a közalkalmazotti bértáblában kialakult bértorlódások feloldására. Az érintettek – alkotmánybírói beadványukban is – kifogásolják, hogy a havi 50 ezer forintos bruttó minimálbér jövő évi bevezetésével a bértábla elveszíti szerepét, ugyanis a 140 fizetési fokozatból 67 a minimálbérrel lesz azonos. A KKDSZ ezért tárgyalásokat kezdeményezett a kormánnyal,

de Öry Csaba, a Miniszterelnöki Hivatal politikai államtitkára elutasította a javaslatot. A KKDSZ bértábla-módosítási elképzelésével azonos képviselői indítványt nyújtott be a parlamentnek az MSZP-s Kiss Péter, egykori munkaügyi miniszter. Az összesen 551 ezer embert érintő javaslat 45-50 százalékkal növelné a közalkalmazotti javadalmazást, szemben a kormány által preferált 7,75 százalékkal (a

szakszervezeti követelés 98 milliárd forinttal növelné a költségvetését). A KKDSZ általános közalkalmazotti sztrájkra szólította fel a közszféra dolgozóinak többségét tömörítő Szakszervezetek Együttműködési Fórumát, ha a parlament ebben a ciklusban nem foglalkozna a javaslatokkal.

Deterjeszteném felmérésem eredményét:

Központi Könyvtár:	vegyes
/Sóron úrhoz tartozó egységek is/	
Zenei Könyvtár:	nem
Szörényi u. költészet, nyomda:	igen
Szörényi u. száll.	igen
Ótáncsitra u.	
1. régió	60% igen 40% nem
2. "	vegyes
3. "	igen
4. "	vegyes

Magyarázat: a vegyes azt jelenti, hogy a célokkal azonosulnak, de az olvasók szeretete és tisztelete erősebb, de ha a döntés megszületik nekik nevezve, elfogadják.

A felmérés ismeretében javasolom az intézet vezetésének, hogy a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár egésze csatlakozzon a KKDSZ felhívásához, és 2001. 12. 14-én, pénteken tartson két órás szolgáltatási szünetet.

TALPRA!

A magyar közalkalmazottakat, közöttük a közgyművelési és közművelődési dolgozókat 2002. január 1-től újabb megaláztatással sújtja a kormány. A minimálbér – közalkalmazotti bértábla-módosítás nélküli – bevezetése azonosá teszi, bruttó 50.000 Ft-ban határozza meg a legtöbb közalkalmazott bérét. Ezzel megszűnik a munkában eltöltött éveket és az iskolai végzettséget együttesen figyelembe vevő, eddig minimális előmenetelt nyújtó közalkalmazotti bértábla. **Kérdésekkel ellentétben, törvénybe ütköző állapot jön létre.**

A közgyművelési, közművelődési intézmények dolgozóinak többsége azok közé tartozik, akiknek nettó 37.700 Ft-hól kellene megélniük. Mindezért szemben kell lépni, követelni a közalkalmazotti bérek azonnali emelését: **mindannyiunk kötelessége!** A Közgyművelési és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete (KKDSZ) ezért a sztrájkotörvény alapján **Országos Sztrájkbizottságot** hozott létre, és a konfliktusról **kötelező** tárgyalást kezdeményezett a kormánnyal.

Követeljük, hogy a decemberben még üléselő Országgyűlés tüzze napirendjére, kezdje tárgyalni az a képviselői indítványt, mely 50.000 Ft-ra emeli a közalkalmazotti bértábla legkisebb bérét, helyreállítva a bérrendszert!

Követeljük, hogy a kormány országgyűlési többségével biztosítsa 2002. január 1-től a közalkalmazotti béreknek a módosítás szerinti emelését!

Jogos, megalapozott követeléseink nyomatékosítására érdekében – a sztrájkotörvény alapján – kérjük kollégáinktól s az intézmények vezetésétől, hogy

**2001. december 14-én (pénteken)
minden közgyművelési és közművelődési intézmény
tartson két órás figyelmeztető sztrájkot!**

Úgy, hogy az intézményeket két órával a hivatalos nyitvatartási idő kezdete után nyissuk ki, s a kapukra írjuk ki: **„SZTRÁJK MIATT ZÁRVA!”** Tegyük egyértelművé mindenki számára: **talpra állunk, s nem tűrjük tovább hátrányos megkülönböztetéseket!**

Közgyművelési és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete

Javasolom továbbá, hogy az ajtókra a következő felirat kerüljön ki:

*A közgyművelési és közművelődési dolgozókat évek óta sújtó,
megosztó bérpolitika miatt csatlakozunk a KKDSZ felhívásához.
Ezért 2 órás szolgáltatási szünetet tartunk!*

Nyitás: -kor

Kérem az intézet vezetését, hogy miután csak szolgáltatási, és nem /belső/ munkaszünetet tartunk, a kollégák az ez időre eső munkabéruket kapják meg.

Tisztelettel várom válaszáat.

Bp.2001. december 11.

Hueskóné Kovács Mária
KKDSZ titkár

Subject: Re: [Fszekinfo] tüntetés

Date: Wed, 12 Dec 2001 12:30:54 +0100

From: "Erdélyi Annamária" <annamari@fszek.hu>

To: Cseri Erzszi <cserierzsi@fszek.hu>, fszekinfo@fszek.hu

> Kedves Kollégák!
 > Bizonyára mindannyian hallottátok a különböző médiákban a hírt, hogy
 > december 14-én 2 órás nyomásgyakorló sztrájkot tart a KKDSZ.
 > tegnap részt vettünk egy megbeszélésen a helyi KKDSZ tisztségviselőivel,
 > és az intézetvezetőség képviselőivel.
 > Nagyon sok minden szóba került. Az teljesen egyértelmű volt, hogy az
 > alapkövetelés, a közalkalmazotti bértábla már tarthatatlan, és a
 > minimálbérek emelése bérfeszültségeket okoz.
 > Sok érv hangzott a sztárjk mellett, és ellene is. (Ne hagyjuk magunkat,
 > talán végre figyelni fognak ránk, a 2 órára járó munkabér levonása nem
 > rendíti meg senkinek az anyagi helyzetét.)
 > (Oda gyakorolunk-e nyomást, ahol a döntések születnek, kicsit
 > elhamarkodottnak tűnik a felhívás, ennyi idő nem elég a szervezésre, a
 > körütekintő tájékoztatásra, aki nem a nyilvános szolgálatban dolgozik,
 > az hogyan fog sztrájkolni - az nem sztrájk, hogy belső munkát végzünk!,
 > elkéstünk, pár hete fogadta el a parlament a költségvetést, nem az
 > összes közalkalmazott sztrájkol, csak a könyvtárosok, ill. a műv.
 > intézmények dolgozói.)
 >
 > Ezek voltak a fontosabb pro és kontra érvek, és a végén többségi
 > szavazással a következő véleményt fogalmaztuk meg: NEM veszünk részt a
 > sztrájkban, mint a FSZEK KKDSZ alapszervezete.
 > A következő kiírást szintén közösen fogalmaztuk meg, és minden egységben
 > kitesszük.
 >
 > Egyetértünk a KKDSZ követeléseivel, de a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
 > nem zárja be 2 órára sem kapuit látogatói előtt.
 >
 > a Könyvtár
 > dolgozói
 >
 > A döntést meghozni nem volt könnyű, de így láttuk helyesnek. Annyit még
 > el kell mondanom, hogy a főigazgató úr, és főigazgató helyettes úr
 > elfogadta döntésünket.
 > Cseriné Szilágyi Erzsébet

Subject: [Fszekinfo] sztrájk

Date: Wed, 12 Dec 2001 11:13:25 +0100

From: Sándor Tibor <santib@fszek.hu>

To: "fszekinfo@fszek.hu" <fszekinfo@fszek.hu>

Kedves Erzszi, tisztelt KKDSZ-vezetőség!

Nem kívánok utólag állást foglalni abban a vitában, hogy a most kiadott sztrájkfelhívás mennyiben volt jogos, célravezető, egyéb politikai céloktól terhes, vállalható, megszervezhető stb.

Döntések előtt, szakszervezeti tagként, persze megtettem volna. Nem kérdeztek meg, utólag sem, pedig talán egy e-mail-váltás is elég lett volna, mint azt a döntés bejelentésének választott módja jól példázza.

Csak két dolgot tennék utólag szóvá: Ha jól értettem a levelet, akkor a döntést a szakszervezeti vezetők és az intézményvezetők együttes ülése hozta. Sajnáltnám, ha ez tényleg így lett volna. Nem azért léptem ki a szakszervezetből 13-14 évvel ezelőtt, és léptem be az idén újra, hogy az egykori üzemi háromszögek mintáját követő kvázi-érdekképviseletnek fizessenek havi járadékot.

A másik: szerintem a leveledben jelzett nyilatkozatra, és annak kiplakátozására, legalábbis a könyvtár dolgozói nevében nincs jogotok. Ha ez az ötlet is a közös megbeszélésen fogadtatott el, akkor aláírásként csak az szerepelhene: a könyvtár KKDSZ-vezetősége és Igazgatósága.

Üdvözlettel: Sándor Tibor

Fszekinfo mailing list
 Fszekinfo@mail.fszek.hu
<http://www.fszek.hu/cgi-bin/mailman/listinfo/fszekinfo>

Subject: Re: [Fszekinfo] sztrájk
Date: Wed, 12 Dec 2001 12:01:17 +0100
From: Sándor Tibor <santib@fszek.hu>
To: Cseri Erzsi <cserierzsi@fszek.hu>

Kedves Erzsi,

levelem megírása óta több helyről hallottam, hogy erőtök szerint próbálkoztatok "közvéleményt kutatni." Nem is itt van a fő baj. Hanem ott, hogy komolyan gondolod, hogy szakszervezeti bizalmiak ülésén csendes tanúként üldögélő igazgatók nem jelentik a szakszervezet önálló véleményalkotásához fűződő jogainak és lehetőségeinek feladását. Bármilyen véleménnyel mentetek volna az igazgatókkal egyezkedni, helyeseltetek volna, mert az érdekképviselet így-vagy úgy kialakított véleményét vitattátok volna meg a partnerrel. De így... Ültem én már eleget vezetők között, hogy tapasztaljam, sőt voltam én is olyan vezetői szitációban, hogy magam is tudjam, miként lehet akár egyetlen szó nélkül is megbénítani a szabad véleményalkotást. De ha ti úgy is érzitek, hogy nem befolyásoltak titeket, elvileg megengedhetetlen önálló szakszervezeti belső vita, majd döntés vagy döntésváltozatok nélkül a munkaadóval egy asztalhoz ülni.

A feliratot ilyen szöveggel és aláírással továbbra is ellenzem. Legfeljebb egy ilyen semleges szöveg lenne igaz:
Értesítjük olvasóinak, hogy a könyvtár dolgozóinak többsége egyetért a KKDSZ sztrájkfelhívásában foglalt követelésekkel, 2001. december 14-én azonban figyelmeztető sztrájkra könyvtárunkban nem kerül sor.
Aláírás nincs.

Üdv: Tibor

Subject: [Fszekinfo] értesítés a sztrájkról
Date: Thu, 13 Dec 2001 15:49:25 +0100
From: Cseri Erzsi <cserierzsi@fszek.hu>
To: fszekinfo@fszek.hu

Kedves Kollégák!
Újra ülésezett a KKDSZ alapszervezetének bizottsága. Miután sztrájk-ügyben egészen friss információk jutottak birtokunkba (ma délelőtti történések, és 12-i dátumú levél a Kult.Miniszter úrtól), a bizottság újból állást foglalt a sztrájjal kapcsolatban.
Az eredmény: pénteken, 14-én minden könyvtár a szokásosnál 2 órával később nyit ki. Jelenleg folínek a tárgyalások az intézet vezetőségével, hogy a 2 órára járó munkabért megkapjuk-e, vagy levonják.
A dolog lényege, pénteken 12-kor nyit ki a központi könyvtár.

Üdvözlettel Cseri Erzsi

Fszekinfo mailing list
Fszekinfo@mail.fszek.hu
<http://www.fszek.hu/cgi-bin/mailman/listinfo/fszekinfo>

Subject: [Fszekinfo] sztrájk
Date: Thu, 13 Dec 2001 18:30:53 +0100
From: Cseri Erzsi <cserierzsi@fszek.hu>
To: fszekinfo <fszekinfo@fszek.hu>

A központi könyvtárban a következő képpen fog lezejlani a sztrájk. Az olvasók érdekében úgy szól a megállapodás, hogy paravánokkal elválasztjuk a böng. felé eső részt, és a kávézóba, átriumba bejöhettek az olvasók.
A gyakorlati lebonyolításban kérnénk a segítségeteket, hogy zökkenőmentes legyen a dolog.
Cseri Erzsi

Fszekinfo mailing list
Fszekinfo@mail.fszek.hu
<http://www.fszek.hu/cgi-bin/mailman/listinfo/fszekinfo>

Sztrájkálom

Álmomban sztrájkoltam. Nem örültem, hogy sztrájkolnom kell, – de a felhívással és a lebonyolítás tervezett módjával egyetértettem, így nem volt más választásom. Álmomban nem a médiából értesültem a sztrájkról. Majdnem egy hónappal előbb olvashattam a felhívást: miért, pontosan mikor és hogyan képzeli a szervezők a demonstrációt. Így aztán volt idő átgondolni minden részletet, ismerkedni a sztrájkolás (eddig ismeretlen) „szabályaival”:

- egészen pontosan mit jelent a szolgáltatások két órás felfüggesztése (nyitott vagy zárt ajtók fogadják a figyelmeztető sztrájk idején a használókat);

- hogyan csatlakozhat a sztrájkhoz az, akinek a sztrájk időpontjára már lejárt a munkaideje, vagy munkája nem közvetlenül kapcsolódik az olvasószolgálatához;

- hogyan fejezheti ki szolidaritását az, aki egyetért ugyan a sztrájk okával, de valamilyen okból mégsem kíván csatlakozni;

- a sztrájk a munka felfüggesztését jelenti-e, vagy „csak” azt, hogy nem állunk az olvasók rendelkezésére;

- egyértelműen tisztázódott mindenki számára, hogy döntésének lesznek-e anyagi következményei;

- milyen százalékarány dönti el – nem egyhangú szavazás esetén –, hogy egy egység részt vesz-e a sztrájkban;

- milyen módon kell – egységesen – tájékoztatni a könyvtári egység döntéséről a használókat;

- hogyan lehet úgy lefolytatni a sztrájkot, hogy használóink érdekei a legkevésbé sérüljenek;

- milyen módszerek javasoltak az olvasókkal szembeni esetleges konfliktusok kezelésére?

A kérdések csak szaporodtak, így aztán a „fszekinfo” lett a vitafórum, a sztrájk-agera. Az Internet-hozzáféréssel rendelkező egységek kollégái naponta figyelték a fórumon felmerült kérdéseket és válaszokat. Telefonos tájékoztatólánc alakult, hogy a hozzáféréssel nem rendelkező egységek is értesüljenek mindenről. Napokig izzottak a könyvtárak közötti telefonvonalak.

Az egységenkénti szavazásra a csatlakozásról ez után került sor. Nem egy helyen a szavazás nem volt egyhangú – a kollégák nem egyszer heves vitákban próbálták egymást meggyőzni. A szavazás után viszont – egymás véleményét és a demokrácia szabályait egyaránt tisztelve – mindenki elfogadta a végeredményt, hiszen a sztrájk két óráig tart – a kollegiális kapcsolat tovább.

A használókat – lévén a sztrájkfelhívás országos – két módon tájékoztattuk: részint a médiában (napilapok, tv, rádió) még a sztrájk előtti nap(ko)n, részint az egyes egységekben (plakátokon, szóban) jó egy héttel előbb. A négy hétnél rövidebb határidejű dokumentumok kölcsönzőit külön figyelmeztettük, hogy a sztrájk napján mikortól tudjuk visszavenni tőlük azokat.

A sztrájkoló egységek aznap két órával később nyitották ki a könyvtárak bejáratát. A zárt ajtók előtt a bejönni szándékozók pici szórólappal („Miért sztrájkolunk?”), barátságos mosollyal és meleg teával fogadtuk. Különösebb incidens nélkül telt el a két óra.

Így sztrájkoltam életemben először. Álmomban.

Berta Éva

„Akinek mindig a mások igazságát kell elfogadnia, annak nagyon kevés az örömnépe.”

(Lakatos Menyhért)

Romológiai előadássorozat a Dagály utcában

A Könyvtári híradó már beszámolt arról, hogy könyvtárunk egy norvég-magyar összehasonlító vizsgálatban vesz részt.

Emlékeztetőül: a vizsgálat tárgya az, hogy a könyvtár, mint intézmény hogyan tud bekapcsolódni a helyi társadalom életébe, és saját eszközeivel hogyan tud hozzájárulni ahhoz, hogy a területen élő emberek minél aktívabban részt vegyenek a közéletben.

A vizsgálatban a helyi kisebbségek közül a kerületben élő roma kisebbség igényeire lenne kíváncsi a program első részében egy felmérés.

A XIII. kerületi Pedagógiai Szolgáltató Központ etnikai referense – maga is roma származású, és tagja a négy évesre tervezett program lebonyolításáért felelős csoportnak – azt tanácsolta, hogy kezdjük az elején, és egy átfogó tanfolyam keretein belül ismerkedjünk meg a romákkal.

„Míg én rólad mindent, te rólam semmit sem tudsz!” címmel (mely megegyezik egy e témával foglalkozó könyv címével) ősszel indultak az előadások.

A programban részt vevő csoporton kívül meghívtuk a régióból azokat a kollégákat is, akik érdeklődnek a téma iránt. Így ezen az előadássorozaton részt vettek a régió könyvtárosai, a kerület pedagógusai, óvónői, valamint egy-egy előadáson meghívottként roma származású vendégek.

A hat előadásra tervezett sorozat vége felé járunk, így röviden összefoglalhatom, mire jutottunk.

Mivel foglalkoztunk?

A cigányság történetével, fontosabb demográfiai, társadalmi és szociális jellemzőivel, családi nevelésükkel, iskolázottsági mutatóikkal, munkaerőpiaci helyzetükkel és egészségi állapotukkal. Kölcsönösen elgondolkodtunk előítéleteinkről, megbeszéltük közös tapasztalatainkat.

Mit reméltünk?

Személy szerint én azt reméltem, hogy az előadásokon hallottak mindannyiunk számára könnyebbé teszik a romák elfogadását, ezáltal jobban megtaláljuk azokat a pontokat, ahol segíteni tudunk. Ha megismerjük a másként szocializálódott emberek körülményeit jobban átlátjuk másként viselkedésük okait. Azt reméltem, valami módszertani segítséget kapunk ahhoz, hogyan kellene közelíteni ezekhez az emberekhez.

Mit kaptunk?

Az előadók (Oláh Anna – etnikai referens, Gordon Ágnes – szociológus) megpróbálták velünk megismertetni a múltat és jelent, de egyelőre a konkrét módszertani segítséggel még adósak.

Milyen légkörben, milyen kérdések vetődtek fel, és milyen válaszok születtek?

Kezdetben mindenki békésen hallgatta az előadókat, személyiségük elfogadó légkört teremtett. A fordulópont akkor következett be, mikor Farkas Flórián, az Országos Cigány Önkormányzat elnöke – meghívott vendégként – megpróbálta megértetni a jelenlétükkel, hogy a cigányság külső segítség nélkül nem fog tudni kilábalni jelenlegi helyzetéből. A társadalmi elvárás, a társadalmi beilleszkedés témakörének érintésére való reagálásokat azt jelezték, hogy neuralgikus pontokon járunk. Ekkor került felszínre minden indulat, melyet a társadalmi igazságtalanságok folyamatosan életben tartanak.

Mi, nagyrészt minimálbér közelében élő könyvtárosok, akik napi megélhetési problémákkal küzdünk, de még megvannak szocializációinkból származó erkölcsi tartalékaink és kulturális tőkénk, kimondatlanul is a magunk helyzetéhez hasonlítottuk a cigányság helyzetét, és a beszélgetéseken saját eszköztárunkból kínáltuk fel a megoldási kulcsokat a cigányság számára.

Valószínűleg rettentően nehéz felülemelkednünk azon a tényen, hogy a – rendszerváltás előtt, középosztálybeli ér-

tékek mentén felnőtt, és most segíteni akarók, magunk is a megkapaszkodással vagyunk elfoglalva, és nem várhatunk jelentős segítséget sehonnan, magunknak kell kitalálni, hogyan legyünk túlélők.

És itt van egy népcsoport, amely – tegyük hozzá látszólag és a közvélemény szerint – évtizedek óta állandó segítséget kapnak, mégsem történik igazi előrelépés.

Hogy az ismert, képletes hasonlattal éljek, a probléma – azt gondolom – az, hogy **ha halat kapnak is, senki nem tanítja meg őket halászni**, mert megtanítani, azt a nehezebb.

Mivel a cigányság egészen más értékrend (nem negatív, csak más!) szerint nő fel, mint a többségi társadalom, kölcsönösen tisztáznunk kellene, hogy mit várhatunk el egymástól. (Ez a kérdéskör is heves vitákat váltott ki.) Amíg mást vár el a család és mást vár el a társadalom – jó esetben is – csak az okokat láthatjuk, de nehezen születik megoldás. (ld. Címadó idézet)

Akik érzik a probléma megoldásának szükségességét, segítő szándékkal próbálnak különféle megoldásokat találni, de ezek nagyrészt a segítőik saját szocializációjából megtanult kiútkeresések. Nagy szükség lenne a cigány értelmiségre, akiknek módszertani segítséget kellene adni a romákkal hivatásuknál fogva foglalkozó vagy foglalkozni akaró segítőknél.

Ahhoz, hogy a romák túlnyomó többsége jelenlegi tarthatatlan helyzetéből előrelépjen az oktatásban rengeteg szakképzett ember, státusz, idő és pénz kellene, a munkaerőpiacon pedig meg kell találni a helyüket, meg kell teremteni azokat a munkahelyeket, ahol szükség van a munká-

jukra. Feltétel lenne még a nyitottság a leendő munkaadók oldaláról, rengeteg türelem és idő a majdani kollégák részéről. Költői a kérdés a mai gazdasági viszonyok között: **Milyen esély van erre? Ki fogja ezt vállalni?** Mi lesz velük és mi lesz velünk?

Nem tudom, ki tudja megmondani, hogy annak az első generációnak, aki a tanulást és a munkát fogja értéként átadni a gyerekeinek, milyen motiváló tényezőket kell „bevetni”, hogy a folyamat társadalmi méretekben is elindulhasson. (Most meg sem említem ennek a két dolognak – a reményeim szerint – átmeneti leértékelődéséből származó problémakört.)

Az mindenképpen megnyugtató, hogy hallottunk cigány értelmiségieket megszólalni, akik ezt a feladatot igenis vállalni akarják, és saját életútjuk teszi hitelessé tevékenységüket.

Nekünk, könyvtárosoknak – azt gondolom – annyi feladatunk van, hogy saját előítéleteinken, attitűdjeinken és érdekeinken gondolkodjunk el, saját könyvtári eszközeinkkel próbáljuk meg segíteni tanulásunkat. Polcainkon legyenek megtalálhatóak kultúrájukból született művek, és róluk szóló tanulmányok. Problémáik esetén lássuk el őket információkkal, irányítsuk őket a megfelelő szakszolgálatokhoz.

Abban mindannyian egyetértettünk, hogy többgenerációs, nagyon hosszú lesz az az út, az a folyamat, amíg ez a probléma megoldódik. Mi egyelőre egy utat látunk: ez pedig a tanulás és a megfelelő foglalkoztatás útja.

Vörösne Jánosi Katalin

A „másik”

Helyenként érzelmeket felkorbácsoló hatása volt annak a romológiai tárgyú előadássorozatnak, ami a XIII. kerületi Dagály utcai könyvtárunkban került megrendezésre az elmúlt év utolsó hónapjaiban. Talán nem mindenki, de a fent nevezett intézményünk részt vesz egy nemzetközi összehasonlító vizsgálatban, mely arra kíváncsi, hogy a könyvtárak mennyire tudnak a helyi

társadalmi élet „ütőerévé” válni, és életet lehelni a területükön tetszhalottként létező helybélielkebe annak érdekében, hogy ne csak otthonukban és szűkebb környezetükben foglalkozzanak az őket is érintő közéleti kérdésekkel.

De miért is volt ez a rendezvény ennyire szikrázó időnként?

Mondhatnánk, hogy milyen érdekes, elgondolkodtató, „pengés” témákat villantott fel nekünk egy-egy előadó... És ez így is volt: hallottunk a romák viszontagságos történelméről, számunkra kicsit idegen életmódbeli szokásairól, néhol furcsa, néhol csodálatos családi nevelésükről, neveltetésükről, valamint a mindenki által „jól” ismert szociális és gazdasági helyzetükről, problémáikról.

Mondhatnánk, hogy milyen prominens személyiségek emelték jelenlétükkel a program fényét.... És valóban: volt körünkben politikus, pedagógus, az „illetékes szervtől” is érkeztek vendégek (persze nem feltétlenül azok, akiknek kellett volna – akik amúgy támogatják a projektet).

Mégis: nem ezek miatt volt oly izzó néha ez a pár alkalom.

A jelenlévők, pedagógusok és könyvtárosok, romák és nem romák, nők és férfiak

mind találkoztak saját előítéleteikkel, a múltba vesző keserű tapasztalataikkal, a „másik” által okozott tuskéivel. Mint egy felbolydult méhkas estünk egymásnak, és időnként bizony fájdalmas fullánkként maradtak, maradhattak meg szavaink a „másik”-ban, miközben próbáltuk egymást érveinkkel meggyőzni („de”-vel kezdődő mondatainkkal).

Elgondolkodtató volt ez, azt hiszem mindannyiunk számára. Ahhoz, hogy azt a bizonyos tetszhalott közösséget fel tudjuk ébreszteni, előbb meg kell találnunk a közös hangot velük, és ez olykor még azok között sem mindig sikerül, akik egy cél miatt gyűlnek össze. Talán egy picit el kellene halkítanunk magunkban a tapasztalatok és ész(?)érvek dübörgő hangját ahhoz, hogy meghalljuk a „másik” szavát.

Hodos

Új régi könyvtár Angyalföldön

Megújult a könyvtár a Pannónia utcában

A kerület egyik legrégebbi Szabó Ervin fiókkönyvtára a Pannónia utca 83. alatt elke-

rülhetetlen felújítása miatt egyéves kényszerszünetet tartott. Ez idő alatt a környék la-

kói szóban s írásban sürgették újbóli megnyitását, ezzel is hitet téve amellelt, hogy a könyvtár értékes szellemi szükségletet elégített ki – és nyilván fog szolgálni ezután is – a lakosság körében. Fiatalok és idősek egyaránt szívesen és nagy számban keresték fel, és számuk csak növekedhet, mivel a környezetében több új lakóház is épül. Az ünnepélyes átadás és újramegnyitás december 6-án történt meg. Köszöntőt mondott dr. Schiffer János főpolgármester-helyettes, dr. Tóth József, a XIII. kerület polgármestere és dr. Fodor Péter, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár főigazgatója. Németh Erzsébet, a fiókkönyvtár régi-új vezetője

elmesélte a megújult intézmény történetét a keletkezésétől fogva. Közreműködtek *Polgári Diána* és *Grócz Bence*, a XIII. kerületi népdaléneklési verseny győztesei. A fővárosi tulajdonú könyvtár megújítási költségeihez a kerületi önkormányzat egymillió forinttal járult hozzá, és a könyvállomány bővítését is támogatta anyagilag.

2001. december 6-án több mint egy éves zárva tartás után ünnepélyes keretek között nyílt meg a XIII/2. könyvtár a Pannónia utca 83-ban. A meghívott vendégeken, kollégákon kívül jelenlétükkel megtisztelt bennünket dr. Schiffer János főpolgármester-helyettes, dr. Tóth József, a XIII. kerület polgármester és dr. Fodor Péter főigazgatónk. Köszöntőjükben kihangsúlyozták a könyv, az olvasás, a könyvtár fontosságát, méltatták a könyvtárak szerepét a kerület kulturális életében, vázolták a könyvtári hálózat fejlesztésének irányát és lehetőségeit.

Könyvtárunkat december 10-én vehették birtokukba az olvasók. Együtt örültünk a friss és meleg színeknek, az új és felújított kényelmes bútoroknak, a sok zöld növénynek és nem utolsósorban az újonnan vásárolt könyveknek.

Alápterületünk nem lett ugyan nagyobb, de a raktár megszüntetésével, és az iroda áthelyezésével mintegy húsz négyzetméter helyet nyertünk, ahol a kézikönyvtárat és folyóirat-olvasót rendeztük be. A felújítás ideje alatt több ezer kötet rongált, elavult könyvet selejtezünk le, és duplumosítottunk. A megmaradt állományt honosítottuk, így megteremtettük a későbbi számítógépes kölcsönzésnek.

A cédulakatalógust megszüntettük, két számítógépes katalógusból lehet tájékozódni a meglévő könyvekről. Az egyik számítógépet az olvasók használhatják.

A könyvtár megnyitása óta sok új és régi olvasó keresett fel bennünket, két hét alatt több mint háromszáz főt regisztráltunk. Mára már rekordok is születtek. Toplistánkon az első; egy látogatónk, aki december 10-e óta már öt alkalommal kölcsönzött (könyvet!), egy hajléktalan, aki minden nap, minden friss újságot elsőként olvas el, és egy nyolcvan éves néni aki húsz perc alatt tanulta meg a számítógép használatát.

Németh Erzsébet
XIII/2. Könyvtár

10 éves az Állatbarát Klub a XIII/5. Tomori közí Gyermekekönvtárban

A kezdetek...

1991-ben indult a klub egy pályázat kapcsán. Egy éve dolgoztam a könyvtárban, amikor kiderült számomra, hogy a könyvtárba járó gyerekek közül a legtöbben az állattartással, és az állatok gondozásával kapcsolatos könyveket keresik. Időnként kérdéseket is tettek fel, hogy mit csinálnék, ha például a hörcsög nem akarja megnenni a salátát?

Ekkor jött az ötlet, hogy kétfordulós pályázat keretében, írjanak aztán rajzoljanak saját illetve kedvenc állatukról. Így nem záródtak ki azok a gyerekek, akiknek nincs állatuk, vagy csak szeretnének egy házi kedvencet.

Nagyon nagy érdeklődés volt és sok pályázat érkezett be, melyeket korosztályonként díjaztunk. Fontosnak tartottam, hogy a jutalmakat egy szakavatott vendég adja át. Az Állatkórházból dr. Hargitay Andrást hívtuk meg, aki a díjak átadása után válaszolt a gyerekek kérdéseire. Olyan sok kérdés hangzott el, hogy felmerült a gondolat arról, hogy ezt folytatni kellene valamilyen formában.

Először a Fővárosi Közművelődési Alapnál, majd a XIII. Kerületi Önkormányzat Képviselőtestületének OKS Bizottságánál pályáztam, és immár 9 éve folyamatosan támogatják tevékenységünket.

1991 őszén kezdte el az Állatbarát Klub a működését. Három évfolyam alkotta a klub magát, ami azt jelenti, hogy 1-3. osztályos korukig folyamatosan jártak a gyerekek. Sikerült jó kapcsolatot kialakítani olyan tanítókkal, akik ilyen érdeklődésűek. Így az állatvilág témaköréből olyan ismeretekkel gazdagodhattak a gyerekek, amelyek kiegészítették az iskolában hallottakat.

Találkozhattunk olyan szakértőkkel, akiknek a könyveit már a polcokról ismertük: Schmidt Egon, dr. Pénzes Bethen, Cseri Rezső stb.

Felvettük a kapcsolatot a témához kapcsolódó folyóiratok szerkesztőseivel: Természetbúvár, A kutya, A macska, Vadon /ill. Természet/, Süni stb. Meghívtuk szerkesztőit, hogy meséljenek munkájukról és szakterületükről.

Fantasztikus kirándulásokat tettünk: Herceghalmon lovagoltunk, Mogyoró-hegyen kétszer is voltunk Zsoldos Árpád vezetésével madárgyűrűzési bemutatón, látogatást tettünk a budakeszi vadsparkban, a vácrátóti arborétumban, többször voltunk az Állatkertben is.

A társintézmények közül a Természettudományi Múzeum kiállításait és annak Természetbúvár Termét látogattuk a legtöbbször, a Globe Színház aktuális kiállításait is megtekintettük, voltunk a Mezőgazdasági Múzeumban, a Vajdahunyadvárban stb.

Az állatvilág témakörét természetesen nem lehet elválasztani az irodalomtól, így vendégünk volt Gryllus Vilmos, aki állatokról szóló megzenésített verseit és meséit adta elő, aztán Sallai Virág, a Kolibri Színház bábművésze állatos meséket bábozott el a gyerekeknek.

Minden esztendőben tartottunk vetélkedőket, melyeken a csapatok szép könyvjutalmakat kaphattak.

A 10 éves jubileumot – hűen az 1991-es induláshoz –, egy újabb Állatbarát pályázattal ünnepeltük. 32 pályamű érkezett a XIII. kerületi állattartó és állatkedvelő gyerekektől. Külön ka-

A 10 éves jubileumot – hűen az 1991-es induláshoz –, egy újabb Állatbarát pályázattal ünnepeltük. 32 pályamű érkezett a XIII. kerületi állattartó és állatkedvelő gyerekektől. Külön kategóriában bíráltuk el Mirtse Áronnal, a SÜNI és a Vadon olvasószerkesztőjével a 2., 3., 4. és 5-6. osztályosok munkáit. Örömmel láttuk, hogy a régi klubtagok is pályáztak. A gyerekek olyan őszinte kedvességgel, szeretettel írtak kedvenceikről, hogy majdnem minden korosztályban több első, második és harmadik díjat kellett kiosztani, melyre 2001. december 13-án került sor egy kellemes délután keretében.

Néhány fényképpel szeretném illusztrálni a leírtakat, mely ízelítőt ad az elmúlt 10 esztendőről.

„Te egyszer s mindenkorra felelős lettél azért, amit megszelídítettél.”

/Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg/

Karakasné Kőszegi Katalin
XIII/5. gyermekkönyvtár

Meghívhatom egy teára?

Minden hónap egyik szerda estéjén a kőbányai Szabó Ervin könyvtár arculata megváltozik, a könyvtárosok átrendezik a könyvtárat: kerek, terített asztalokat állítanak fel, teáskannákat, virágokat, fenyőágakat helyeznek az asztalokra; a könyvespolcokat félhomály borítja, és egy pódium kerül a központi térre. A könyvtárba belépve ez szalon tárul elénk. A szalon vendégei neves színművészek, műfordítók, költők előadásain vehetnek részt.

Mi lehet ennek az előzménye? Minek köszönhető ez a változás? – kérdeztem Kovács Györgyöt, a könyvtár vezetőjét.

A „LITERATURA ART TEA SZALON” keretében, a könyvtár felújítása óta 1-2 alkalommal évente tartottunk irodalmi esteket, ahol kőbányai és fiatal költők mutatkozhattak be.

Szerettük volna, ha ezek az irodalmi estek rendszeresebbé válhatnának, és neves előadókat is meghívhatnánk. Megragadtuk azt a lehetőséget, hogy a Pataky Művelődési Központtal közösen pályázatot adunk be a Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottságához. A pályázatot elnyertük, és sikerült a Kőbányai Kulturális és Oktatási Közalapítvány támogatását is megszereznünk. Így most lehetővé vált, hogy havonta neves előadóművészeket hívhassunk meg.

Első alkalommal egy nagyszabású irodalmi estet tartottunk, ahol költőink színes palettája mutatkozott be: Hules Béla, Bokor Levente, Baán Tibor, Ács János, Nyírfalvi Károly, Szulky Gyula (műfordító).

Októberben Lukács Sándor „Valaki szólított” címmel saját verseiből mondott el egy csokor nyit.

A novemberi est nagy sikere Dunai Tamás „Szavakat fúvok” előadása volt, mely franciás hangulattal és a jazz pezsgésével volt átítatva.

Mikulási ajándékként Gálffi László „Utazás a magyar költészetben Janus Pannoniustól Márai Sándorig” című előadásán vehettünk részt.

A következő hónapokban még sok meglepetésben lehet részünk, hisz a Szalon újabb művészeket hív meg, hogy néhány példát említsék: Baranyi Ferenc költőt, akit várhatóan január 23-án 18 órakor köszönhetünk körünkben. Esterházy Péter író március 13-án 18 órakor láthatjuk, majd Jordán Tamás színművész, Sebő Ferenc előadóművész lesz vendégünk egy József Attila-est keretében április 10-én 18 órakor.

„Reméljük, hogy ezek a kötetlen irodalmi estek még több érdeklődőt vonzanak, akik szellemileg feltöltődve térnek haza, és legközelebb a könyvtárban járva leemelik azokat a köteteket a polcra, melyekből a művészek idéztek. Szeretnénk, ha ez a rendezvénysorozat hozzájárulna ahhoz, hogy a könyvtárlátogatókban kialakult kép színesebbé váljon” – fejezte be Kovács Györgyi, könyvtárvezető.

Varga Zsófia

Felhívás

Roxfort Boszorkány- és Varázslóképző Szakiskola
Budapesti Kihelyezett Tagozat

1104 Budapest Szent László tér 7-14. X/4-es könyvtár tel.: 26-16-001

Megbízott igazgató: Mrs. Ilona Dumbledore (Merlin-díjas, Pakolandusz és Kőlcsonendüsz-rend aranyfok., okl. főmágusasszony, Kedv. Olv-t Kiszolgálók Szöv-nek alelnöke, Prücsök Gyerm. Kt. Műhely vezetője)

Tisztelt kollégák!

Örömmel értesítünk mindenkit, hogy februárban indul egy nagyszabású, többfordulós Harry Potter-játék a FSZEK gyermekkönyvtáraiban.

Jelentkezhet bárki, aki olvasta a Harry Potter és a bölcsék köve c. első kötetet, de az is, aki még nem, mert a játék nem könyvfeldolgozó tematikára, hanem a képzelet és kreativitás adta lehetőségekre épül. A könyv elemeit csak a külsőségekben szeretnénk követni, de a játékok igazi hús-vér gyerekeknek szólnak majd, akik a földön járnak, és nem a levegőben repkednek. Nem a varázslók mesevilágába való vágyódást, hanem a hétköznapi élet mágiáját szeretnénk a középpontba állítani, mint pl. a kreativitás, a gondolkodás szabadsága, az ötletesség, a bátorság, a kitartás, a csapatszellem...

A játéknak csak a kerete és lebonyolítási formája lesz egységes, az egyes fordulók feladatait a különböző könyvtárakban maguk találhatják ki.

A harmadik forduló után a Pataky Művelődési Házban tartjuk a döntőt, mely egy remélhetőleg fergeteges kviddicsmeccsel zárul majd. (Aki már olvasta a könyveket, tudja miről álmodozunk.)

A játék menete:

1. a jelentkező gyerekek és csapatok besorolása a „Teszlek süveggel” a négy roxfordi házba (Griffendél, Mardekár, Hollóhát, Hugarbug – akár valamilyen rendező elv, akár a véletlen alapján), a játék menetének ismertetése, a „tankönyvek” kiosztása;
2. varázspálca és varázslósüveg készítése tetszőleges anyagból, teszt a könyvből, kiválasztani a házak kviddicsjátékosait és nekik kiosztani az egységes szabályzatot a játékról;
3. házanként 7 gyermeknek megtanítani a földön játszható kviddics egységes alapjait, (esetleg egy ezt megelőző alkalomkor) vizsgák a „tankönyv” alapján, kviddicsmeccs és értékelés, a győztes csapat kiválasztása. A három háznak emléklap a jutalma, a győzteseknek kiosztani a 4. fordulóhoz szükséges egységes kiegészítő Tananyagot.
4. „Össztánc” a Patakyban, amelyről a korrektség kedvéért csak annyit árulunk el, hogy az egyéni- és a csapatteljesítmény egyaránt döntő lesz majd, és a játékot egy – nem mindent eldöntő – kviddicsmeccs zárja majd. A győztesek oklevelet és – reményeink szerint – rengeteg ajándékot kapnak majd, de a többi helyezett sem távozik üres kézzel!

Ha felkeltettük az érdeklődésüket, és többet szeretnének megtudni, vagy neveznének a könyvtárunkkal a játékra, akkor hívják bátran Szász Ilonát vagy Nagy Krisztát a X/4-es könyvtárban!

Minden jelentkezőt szeretettel várunk:

Mrs. Ilona Dumbledore megbízott igazgató
Kriszta McGalagony igazgatóhelyettes

EZ TÖRTÉNT...

2002. január

A Sárkányos Gyerekkönyvtárban január 18-án pénteken a Varázslóiskola első féléve a varázskörrel – zárult. Ezen a napon lehetőség nyílt a varázslótanonc jelölteknek kérdéseket feltenni az első féléves tananyaggal kapcsolatban. A három tantárgy: alapismeretek, boszorkánytan, szimbólumtan tanárai Békés Pál, Boldizsár Ildikó és Emőd Teréz válaszoltak a kérdésekre. 30-35 gyerek vett részt ezen a foglalkozáson.

24-én csütörtökön Mozgásvarázson lehetett részt venni Perényi Ágnes vezetésével. A gyerekek először saját, egyéni mozdula-

taikkal ismerkedtek, majd „virágot alkotva” egyszerre kinyíltak és becsukódtak. Utána egyénileg is elismételték ezt a mozdulatsort, ki-ki a maga ritmusában és ezt az élményt rajzlapon is megörökítették.

2002. február

„Örök szerelem” címmel XVI., XVII. századi megzenésített szerelmes verseket hallhattak február 9-én a Király utcai könyvtárban. Az előadó a Musica Poetica együttes: énekelt Andrejszki Judit, lanton kísért Győri István.

SZEMÉLYI HÍREK

Kinevezések

Nagy Annát (Központi Könyvtár) könyvtárigazgatónak, *Téchy Tündét* (Tájékoztatási osztály) osztályvezetőnek, *Béniné Virág Máriát* (Informatikai osztály) osztályvezetőnek.

Kilépők

Bodnár Erzsébet könyvtáros (Észak-pesti régió), *Horváth Zsolt* csoportvezető (Budapest Gyűjtemény), *Regőcziné Lendvai Klára* tájékoztató könyvtáros (Olvasószolgálati főosztály).

Újszülöttek

Ráczné Forgács Anitának (III. kerület) *Márton* nevű kislánya, *Pélyiné Kálmán Barbarának* (VIII. kerület) *Anna* nevű kislánya született. A szülőknek és a kisbabáknak jó egészséget kívánunk!

Király Lászlóné
1927 – 2002

A hír, hogy gyógyíthatatlan beteg, váratlanul ért mindannyiunkat, akik rendszeresen tartottuk vele a kapcsolatot. Hiszen csak most állapodtunk meg abban, hogy megnézi az új Központi Könyvtárat, amelyben könyvtáros generációk álma valósult meg, a Övé is!

Minden érdekelte, ami a könyvtárban történt, s az is ami velünk, akik közeli munkatársai voltunk, s akiket magajándékozott barátságával, szeretetével.

Király Rozika a „fényes szellők” nemzedékéhez tartozott. Azokhoz a tehetséges fiatalokhoz, akik tanulni akartak és tenni valamit a háborúban összeomlott országért. Az ELTE-n szerzett magyar szakos diplomát, majd elvégezte a könyvtárszakot is.

Balmazújvárosból jött a fővárosba, ahol első munkahelye a Szabó Ervin könyvtár lett, amelyhez nyugdíjazásáig hű maradt. Először az I. kerületi Fő utcai, majd a III. kerületi Fő téri könyvtárban dolgozott.

A fiatal, tehetséges könyvtárosra hamar felfigyeltek vezetői. 1959-ben már a hálózatot irányító kerületi könyvtárak osztályának munkatársa lett. Az osztály szigorú szaktekintélyként ismert Dobos Piroska Benne látta utódját, s nyugdíjba menetelekor, 1974-ben Neki adta át a „stafétabotot”.

Az elkövetkező évek a hálózatfejlesztés rég várt felfelé ívelő szakaszát jelentették. A kőbányai, kispesti, kelenföldi, angyalföldi, pestlőrinci könyvtárak, a VII. kerületi irodalmi olvasóterem előkészítésének és megnyitásának időszaka ez. Mindez nem kis feladatot jelentett Neki, s az általa vezetett osztálynak.

Király Rozika nevet szerzett a szakmában. A „könyvtárosság” minden területén otthon volt részt vett több hálózatfejlesztési koncepció kidolgozásában, a fővárosi közművelődési könyvtári szakfelügyelet megszervezésében. Foglalkozott a könyvtári munkaszervezés korszerűsítésének kérdéseivel. De szívéhez vitathatatlanul legközelebb az állománnyal kapcsolatos kérdések álltak. Irányításával készültek el a hálózat gyűjtőköri elvei.

Nevét a fenti témákat felölelő előadások, szakmai viták, publikációk tették ismerté. Tudásának, képességeinek legjavát adta a Szabó Ervin Könyvtárnak, melyet az intézmény számos kitüntetéssel ismert el.

Munkája, beosztása révén szinte mindenki ismerte és szerette. Nem csak szakmát és hivatást, de eleganciát, empátiát, toleranciát, a másság elfogadását is megtanulhattuk Tőle, akik munkatársai lehettünk.

Kedves lénye kitörölhetetlen emlékként él szívünkben tovább.

Sándor Ottóné

A szerkesztőség a továbbiakban az alábbi e-mail címen is várja a cikkeket, olvasói észrevételeket:

khirado@freemail.hu

Kapuvári Zsuzsa felelős szerkesztő

Dr. Babákné Kálmán Mariann,
Bendzselné Mráz Borbála, Berta Éva,
Cigányik Anikó, Hamar Krisztina, Kiss Eszter,
Leimeter Veronika, Novák Péter

Felelős kiadó: Fodor Péter főigazgató

Megjelenik havonta

Ára: 10,— forint

Előfizetési díj egy évre: 120,— Ft.

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Nyomda

ISSN 0139-1917

Táskaszám: 2002/42